



Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А



4 студзеня 2024 года

Мікалай Раманюк: «Нашы студэнты ведаюць, што такое праца на зямлі, і не цураюцца яе»

Увага з боку дзяржавы да аграпрамысловага комплексу заўсёды была і будзе звышпільнай. Інакш нельга — гэта і харчовая бяспека краіны, і мільярдны экспарт прадукцыі сельскай гаспадаркі. Галіна сапраўды стратэгічная, і тым больш важна, каб працавалі ў ёй прафесіяналы, спецыялісты найвышэйшага класа, не на словах, а на справе адданыя працы на зямлі. Аб тым, як падрыхтаваць такіх спецыялістаў і чаму выпускнікоў Беларускага дзяржаўнага аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта называюць «універсальнымі салдатамі», спыталіся ў рэктара навучальнай установы Мікалая Раманюка.



Пра ўніверсітэт

— Мікалай Мікалаевіч, споўнілася 35 гадоў, як вы ўпершыню адчынілі дзверы БДАТУ, тагачаснага БІМСГ. Для вас ён — сапраўдная альма-матар, месца вучобы і адзінае месца працы. Дык што такое БДАТУ вачыма студэнта, інжынера, навуковага супрацоўніка, выкладчыка, рэктара?..

— На кожнай ступені «вочы» розныя былі, і погляд, адпаведна, розны. Але заўсёды нязменным заставалася адно — прафесіяналізм. Як прынцып дзейнасці ўніверсітэта. Маю на ўвазе прафесіяналізм выкладчыкаў, навукоўцаў, выпускнікоў. Менавіта гэта, прафесіянальнае стаўленне да работы і вучобы, упэўнены, дазволіла БДАТУ стаць адным з вядучых у Беларусі навучальных і навукова-вытворчых цэнтраў. На пяці факультэтах рыхтуюць канкурэнтаздольныя інжынерныя і эканамічныя кадры для айчыннага аграпрамысловага комплексу, а таксама для сельскагаспадарчых галін іншых краін. Моцны прафесарска-выкладчыцкі састаў, выдатная, без перабольшвання, матэрыяльна-тэхнічная база, у стварэнні і ўтрыманні якой, дарэчы, значна дапамагае роднае міністэрства, прафсаюз работнікаў АПК і яго старшыня Васіль Міхайлавіч Хвацік асабіста, грунтоўныя навуковыя даследаванні — вось тры кіты, на якіх трымаецца высокі ўзровень нашага ўніверсітэта.

Кожны з гэтых складнікаў падпарадкаваны адной мэце — падрыхтаваць адукаванага, высоккваліфікаванага і запатрабаванага спецыяліста. Ведаеце, кожная навучальная ўстанова мае свае традыцыі, свае нейкія няпісаныя законы. Яны бываюць розныя, некаторыя прыдуманыя — я ў добрым сэнсе кажу, а некаторыя выпрацоўваюцца самі сабою, з цягам часу, яны часцей за ўсё невідавочныя, нідзе не дэкларуюцца і на паперы не прапісаны. Але менавіта яны складаюць тое, што можна назваць сутнасцю, душою ўніверсітэта. У нас таксама ёсць такая традыцыя, і фармулюецца яна надзвычай проста: «Вучыць так, каб не сорамна было за выпускнікоў». Таму да прынцыпу прафесіяналізму дадам яшчэ адзін — прынцып якаснай падрыхтоўкі.

— Па якіх спецыяльнасцях рыхтуюць студэнтаў у БДАТУ? Улічваючы аграрную спецыялізацыю, напэўна сярод іх ёсць і ўнікальныя, якіх больш нідзе не атрымаеш?

— Мы рыхтуем спецыялістаў па 11 спецыяльнасцях: 9 інжынерных і 2 эканамічныя. На аграэнергетычным факультэце, між іншым, адзіным у краіне, на якім рыхтуюць кадры для энергетыкі АПК, выпускнікі атрымліваюць адукацыю па спецыяльнасцях «Энергетычнае забеспячэнне сельскай гаспадаркі» і «Аўтаматызацыя тэхналагічных працэсаў і вытворчасцяў». Факультэт «Тэхнічны сэрвіс у АПК» забяспечвае падрыхтоўку інжынераў для сэрвісу сельскагаспадарчай тэхнікі і ў галіне аховы працы. Па апошняй спецыяльнасці, дарэчы, толькі ў нашым універсітэце можна атрымаць адукацыю на ўсіх ступенях вышэйшай адукацыі, па перападрыхтоўцы і ў аспірантуры. На агра механічным факультэце студэнты навучаюцца па спецыяльнасцях «Тэхнічнае забеспячэнне вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі» і «Тэхнічнае забеспячэнне захоўвання і перапрацоўкі

сельскагаспадарчай прадукцыі», а на факультэце прадпрымальніцтва і кіравання вядзецца падрыхтоўка па спецыяльнасцях «Аграбізнес» і «Менеджмент».

Асобна зазначу тое, што нашы выпускнікі, нягледзячы на «аграрны» статус універсітэта, запатрабаваны не толькі ў арганізацыях аграпрамысловага комплексу. Дзякуючы высокаму ўзроўню тэарэтычнай падрыхтоўкі і шырокім практычным навыкам яны могуць працаваць практычна ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, у тым ліку і вузкаспецыялізаваных.

Пра тэхналогіі навучання

— Гэта вялікі плюс. Дарэчы, пра іншыя галіны: сёння работадаўцы ўсё больш зацікаўлены ў спецыялістах, які маюць веды і навыкі на стыку сфер. **Вашы выпускнікі валодаюць такімі? І якой увогуле вам бачыцца будучыня міждысцыплінарнай адукацыі і ці ёсць яна, гэтая будучыня?**

— У дачыненні да нашых выпускнікоў заўважу, што адукацыйныя праграмы падрыхтоўкі па інжынерных спецыяльнасцях змяшчаюць шырокі спектр прафесійных кампетэнцый не толькі ўласна інжынера, але і тэхнолага, і арганізатара вытворчасці... Падчас навучання, падрыхтоўкі курсавых і дыпломных работ, вытворчай практыкі студэнты авалодваюць масай сумежных спецыяльнасцяў. Проста гэта не ўпісана ў дыплом, а на справе нашы інжынеры без асаблівых цяжкасцяў могуць быць, напрыклад праекціроўшчыкамі. Іх заўсёды чакаюць на прадпрыемствах прамысловасці, машынабудавання, энергетычнага комплексу. Гэта не пустыя словы — дастаткова толькі паглядзець кадравы састаў хоць бы кіруючых работнікаў тых галін, і вы здзівіцеся таму, колькі сярод іх нашых выпускнікоў. Мы сапраўды рыхтуем «універсальных салдатаў», калі можна так сказаць.

Што да міждысцыплінарнай адукацыі, то будучыня ў яе, канешне, ёсць. Больш за тое, асмелюся дапусціць, што яна можа стаць асновай прафесійнай адукацыі. Многія праблемы патрабуюць комплекснага падыходу, а значыць, узаемадзеяння і ўзаемапранікнення розных галін ведаў. Таму лагічна, што міждысцыплінарнае навучанне будзе набываць усё большую папулярнасць. Ужо сёння яно найбольш набліжана да сучасных запытаў эканомікі прадпрыемстваў. Самы прасты прыклад з таго, што згадвалі раней: навошта трымаць асобна інжынера і праекціроўшчыка, калі гэта можа рабіць адзін чалавек?

Наша асяроддзе мяняецца і патрабуе ад студэнтаў не толькі спецыялізаваных ведаў, але і здольнасцяў да аналізу, сінтэзу і вырашэння складаных міждысцыплінарных задач.

— Калі ўжо размова скіравалася на тэхналогіі навучання, то варта згадаць і **практыка-арыентаванае, якое таксама на слыху. Як спалучаюцца тэорыя і практыка ва ўніверсітэце? І як вы асабіста ставіцеся да тэзіса, што выкладаць пэўныя дысцыпліны павінны толькі спецыялісты-практыкі?**

— Перш-наперш адзначу, што практыка-арыентаванае навучанне — гэта не толькі арганізацыя навучальных, вытворчых і пераддыпломных практык. Гэта, акрамя таго, яшчэ і ўкараненне прафесійна-арыентаваных тэхналогій навучання, якія сфарміруюць у студэнтаў значныя для будучай прафесійнай дзейнасці якасці, веды, уменні і навыкі, прафесійны вопыт. Прасцей кажучы — усё тое, што дазволіць ім якасна выконваць свае абавязкі падчас працы. Уся справа ў тым, што практыка-арыентаванае навучанне як працэс немагчыма рэалізаваць выключна ў рамках рознага кшталту вытворчых практык. Каб дасягнуць максімальнага эфекту, трэба таксама пастаянна ўдасканальваць вучэбна-праграмную базу, што мы і робім.

Калі казаць больш канкрэтна, то ў нас агульная працягласць вытворчай практыкі ў залежнасці ад спецыяльнасці складае ад 28 да 30 тыдняў і праходзіць у тры этапы. Для праходжання вучэбнай практыкі на першым этапе ва ўніверсітэце створаны Рэспубліканскі вучэбна-вытворчы цэнтр практычнага навучання новым тэхналогіям і асваенню комплексаў машын, дзейнічаюць шэсць спецыялізаваных майстэрняў, адзін вучэбна-даследчы корпус і тры вучэбна-вытворчыя цэнтры ў Мінскай вобласці — у агракамбінатах «Дзяржынскі», «Ждановічы» і «Сноў». Тут студэнты набываюць рабочыя прафесіі: слесара, вадзіцеля, трактарыста. То-бок акрамя атрымання спецыяльнасці, яны яшчэ і авалодваюць прафесійнымі навыкамі сваіх будучых падначаленых, што, безумоўна, прынясе ім карысць у будучыні.

Але ж вернемся да практыкі. Другі яе этап — у базавых арганізацыях: на машына-будаўнічых прадпрыемствах — МАЗ, МТЗ, «Амкадор» і іншых, а таксама ў 36 філіялах універсітэцкіх кафедраў, якія дзейнічаюць у вядучых прадпрыемствах аграпрамысловага комплексу і навукова-практычных цэнтрах НАН Беларусі. Акрамя таго, разам з Мінсельгасхарчам і камітэтам па сельскай гаспадарцы аблвыканкамаў вызначылі 283 базавыя сельгасарганізацыі па ўсёй краіне, ад адной да трох у кожным раёне, для праходжання вытворчых практык студэнтаў-мэтавікоў. Такім чынам, пасля заканчэння ўніверсітэта яны прыдуць ва ўжо знаёмы калектыў. Для гаспадарак таксама ёсць свая выгада — кіраўніцтва загадзя можа ацаніць патэнцыял будучага маладога спецыяліста.

Трэці этап практычнай падрыхтоўкі, пераддыпломная практыка, уяўляе сабою работу дублёрам асноўнага работніка. Звычайна яна праходзіць па месцы размеркавання выпускнікоў. Самі ж дыпломныя работы выконваюцца з улікам рэальных праблем менавіта гэтага прадпрыемства, што, з аднаго боку, максімальна скіроўвае «дыплом» у практычнае рэчышча, а з іншага — значна скарачае адаптацыйны перыяд маладых спецыялістаў: яны ўжо ведаюць агульны стан спраў у гаспадарцы, яе моцныя і слабыя бакі.

Такім чынам, мы максімальна набліжаем студэнтаў да рэчаіснасці, яны пастаянна звязаны з вытворчасцю. Гэта яшчэ акрамя таго, што ў нашых вучэбна-вытворчых базах, дзе прадстаўлены абсалютна ўвесь парк сельскагаспадарчай тэхнікі, якая атрымала дазвол да эксплуатацыі ў краіне, яны пастаянна «працуюць рукамі». Асобна адзначу ролю філіялаў кафедраў. Іх стварэнне ў спалучэнні з вытворчай практыкай дазволіла нам выбудаваць стройную і эфектыўную сістэму практыка-арыентаванай падрыхтоўкі,

змястоўна і якасна ўвязаць яе з сучасным узроўнем тэхнічнай аснашчанасці сельгасвытворчасці.

Што датычыцца таго, хто лепшы выкладчык — практык або тэарэтык, то скажу так: лепшы той, хто ўмее. Нельга ігнараваць факт, што не кожны спецыяліст-практык — добры выкладчык і педагог. Так бывае, і ў гэтым няма нічога такога звышнатуральнага і дзіўнага. Як і ў тым, што выдатны навуковец можа быць зусім не здольны да выкладчыцкай дзейнасці. Гэта нармальна. Сёння ў БДАТУ каля 40% выкладчыкаў маюць досвед працы на вытворчасці — ад інжынераў да кіраўнікоў вышэйшага звяна. Акрамя таго, кожны з іх як мінімум раз на тры гады праходзіць павышэнне кваліфікацыі і стажыроўку на найлепшых прадпрыемствах краіны, навукова-даследчых інстытутах і навукова-практычных цэнтрах. Такім чынам, мы не даём ім адарвацца, так бы мовіць, ад рэальнасці і пераўтварыцца ў чыстай вады тэарэтыкаў.

Пра кіраўнікоў і штучны інтэлект

— А практыкам не даяце забыць тэорыю?

— Безумоўна, свет сёння надзвычай хуткі, імклівы: ледзь не штодзённа мяняюцца і з'яўляюцца новыя тэхналогіі. Таму работнікам АПК, асабліва кіруючым, трэба быць у трэндах, арыентавацца ў тэндэнцыях развіцця галіны, умець прыстасоўвацца да новых умоў і вымушаць іх працаваць на сваю карысць.

У Інстытуце павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў АПК (ІПКіПК АПК) штогод удасканалююць свае веды каля 3000 работнікаў галіны. З іх перападрыхтоўку праходзяць каля 400 чалавек, астатнія павышаюць кваліфікацыю і стажыруюцца на вядучых прадпрыемствах краіны. Відавочна, асабліва ўвага ўдзяляецца падрыхтоўцы кіраўнікоў сельскагаспадарчых арганізацый, у тым ліку нядаўна назначаным, якія пакуль не маюць дастатковага практычнага вопыту, а бывае, што і ведаў па арганізацыі інавацыйнай сельска-гаспадарчай вытворчасці.

У адпаведнасці з пастановай

Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб практычным навучанні кандыдатаў на пасады кіраўнікоў сельскагаспадарчых арганізацый» у мінулым навучальным годзе праграму вывучэння новых метадаў, тэхналогій і элементаў прафесійнай дзейнасці паспяхова засвоілі 25 слухачоў, у 2021/2022 — 28.

Для паляпшэння якасці адукацыі і насычэння яе практычнымі складнікамі Інстытутам створаны два філіялы кафедры інавацыйнага развіцця аграпрамысловага комплексу ў буйных гаспадарках — ААТ «Астрамечава» і ТАА «Беларуськалій-Агра». Толькі ў гэтым навучальным годзе нашы выкладчыкі сумесна з мясцовымі кіраўнікамі і спецыялістамі правялі каля 300 выязных заняткаў у сельгасарганізацыях, навукова-практычных цэнтрах НАН Беларусі, на іншых інавацыйных вытворчых пляцоўках.

— У працяг тэмы імклівага свету: ці паспяваюць навучальныя праграмы за сучаснымі тэхналогіямі?

— З паскарэннем развіцця тэхналогій, вымушаны канстатаваць, павялічваецца і пагроза такога адставання. Трэба быць страусам з галавою ў пяску, каб не заўважаць гэтага. Мы заўважаем, таму ўсе навучальныя планы і праграмы пераглядаем і дапрацоўваем штогод, а бывае, што рэагуем і больш аператыўна. У цэлым, інавацыйныя тэхналогіі і лічбавыя інструменты выкладання, якія адпавядаюць сучасным падыходам да кіравання сельскагаспадарчымі працэсамі, — у нас звычайная справа.

Так, авалодваючы тэхналогіямі лічбавага земляробства, студэнты вывучаюць карціраванне контураў палёў, аналізуюць іх ураджайнасць і аграхімічны стан, сістэму апрацоўкі і дыферэнцыраванае ўнясенне ўгнаенняў. Для пабудовы тэматычных карт сельскагаспадарчых угоддзяў карыстаюцца інструментарыем ГІС-тэхналогій, а камп'ютарызаваныя лабараторныя стэнды дазваляюць аналізаваць атрыманыя даныя ў рэжыме рэальнага часу і праецыраваць іх на анлайн-картах. Ёсць у нас праграма-апаратны комплекс віртуальнай рэальнасці, які імітуе зборку розных электрычных схем, шырока выкарыстоўваем 3D-друк. Увогуле, лічбавізацыя, выкарыстанне дронаў — гэта будучае сельскай гаспадаркі. Таму і мы не адстаём ад тэхналогій: адзін клас па лічбавай сельскай гаспадарцы ўжо гатовы, у хуткім часе пачне работу другі, у стварэнні якога супрацоўнічаем з «Рассельмашам», плюс да ўсяго плануем арганізаваць «разумную ферму».

Таксама студэнты вывучаюць магчымасці прымянення штучнага інтэлекту ў эканоміцы, такія, напрыклад, як кантроль бяспечнасці прадукцыі, статыстычныя алгарытмы для вызначэння верагоднасці будучых эканамічных вынікаў, ацэнку рызык і якасную праверку тавараў, знаёмяцца з элементамі машыннага навучання.

— А не баіцеся, што хутка выкладчыкам давядзецца правяраць курсавыя і дыпломныя работы, напісаныя «ChatGPT»? І ўвогуле, на вашу думку, як штучны інтэлект паўплывае на адукацыйныя працэсы?

— Я думаю, што гэтыя асцярогі крыху перабольшаныя. Яны нагадваюць той час, калі пачаў шырока распаўсюджвацца інтэрнэт. Тады таксама баяліся, што студэнты масава, агулам будуць спампоўваць ужо гатовыя работы і выдаваць за ўласныя. Але ж гэтага, як бачым, не адбылося. Не апошнюю ролю ў гэтым, між іншым, іграе і свядомасць маладых людзей. Калі яны прыйшлі па прафесійныя веды, а не за «вокладкі», то зацікаўлены ў самастойным выкананні праектаў і самаадукацыі наогул.

Вядома, бескантрольнае распаўсюджванне і выкарыстанне штучнага інтэлекту можа прывесці да плагіяту, і ў рэшце рэшт на выхадзе мы не атрымаем кваліфікаванага спецыяліста. Аднак менавіта ў нас гэта малаверагодна.

Па-першае, бо «выпадковых» студэнтаў у нас бадай што няма. Па-другое, тэхнічная накіраванасць універсітэта значна абмяжоўвае магчымасці

карыстання штучным інтэлектам — інжынерныя курсавыя і дыпломныя праекты маюць на ўвазе акрамя неабходных разлікаў яшчэ і графічную частку. То-бок ва ўсялякім выпадку студэнту давядзецца папрацаваць самому. Ну а пра абарону такіх работ і гаварыць няма чаго — адсутнасць ведаў заўжды на паверхні.

Разам з тым штучны інтэлект можа стаць карыснай і моцнай дапамогай у справе адукацыі. Але толькі пры ўмове яго асэнсаванага, кантралявальнага і этычнага выкарыстання. Прасцей кажучы, ён павінен дапамагаць студэнцкай думцы, а не падмяняць яе: даследаванні і крытычнае мысленне застаюцца галоўнымі аспектамі адукацыйнай і навуковай дзейнасці, і нельга іх замяняць штучным інтэлектам.

Пра студэнтаў

— Вы сказалі, што «выпадковых» студэнтаў у вас фактычна няма. А ці многа тых, хто прыйшоў вучыцца, ужо вызначыўшыся не толькі з прафесіяй, але і з месцам работы — так званых мэтавікоў? І ўвогуле, які ён, студэнт аграрнага тэхнічнага?

— Сапраўды, практычна ўсе нашы студэнты прыходзяць ва ўніверсітэт свядома, выразна ўяўляючы, дзе і як ім давядзецца працаваць. У большасці сваёй яны ўжо з маленства ведаюць, што такое праца на зямлі. І не цураюцца яе, і ведаюць, як гэта — жыць у вёсцы, дзе ўсё на вачах — і добрае, і не вельмі. Можна, таму і адрозніваюцца яны ад навучэнцаў іншых ВНУ большай сціпласцю, дабрынёй, гатоўнасцю дапамагчы. Асабіста ў мяне толькі такія ўражанні ад нашых хлопцаў і дзяўчат. Ды што тут многа гаварыць, вось просты факт — універсітэт быў утвораны ў жніўні 1954 года, а фактычна заняткі пачаліся толькі ў кастрычніку. Чаму? Таму што студэнты працавалі, дапамагалі гаспадаркам збіраць ураджай. Вось так. Сёння, калі цікаўлюся вынікамі вытворчых практык у кіраўнікоў гаспадарак, часцей за ўсё чую: «Талковыя хлопцы, рукастыя. Потым да сябе забяру...» Гэта, бадай, найвышэйшая ацэнка практыкантам. І нам, выкладчыкам...

Што да студэнтаў, якія навучаюцца па мэтавых накіраваннях, то іх на сёння 40% ад агульнай колькасці бюджэтнікаў. Дагаворы аб мэтавай падрыхтоўцы заключаны з 213 устаноў — гэта абласныя і раённыя выканкамы, непасрэдна сельгаспрадпрыемствы.

Апошні варыянт, дарэчы, самы аптымальны як для гаспадарак, так і для навучэнцаў. Па-першае, кіраўніцтва сельгаспрадпрыемства дакладна ведае, каго яно адпраўляе вучыцца: на лайдака і безадказнага ніхто грошы траціць не будзе. Гэта і пра тое, што студэнтам-мэтавікам за добрую вучобу прадпрыемствы плацяць дадатковую стыпендыю — да 20 базавых велічынь. Па-другое, студэнты таксама ведаюць прадпрыемства, людзей. А значыць, і адаптацыя будзе праходзіць на парадак лягчэй. У гэтым сэнсе, лічу, трэба абавязкова сказаць: адносіны да маладых спецыялістаў з боку кіраўніцтва і другіх работнікаў увогуле — вельмі важная рэч. Колькі разоў здаралася, што маладыя з'язджалі з гаспадаркі толькі з-за зняважлівасці калег. Здаецца,

абсалютна кожны ведае: моладзі трэба дапамагаць, нездарма ж інстытут настаўніцтва існуе. Але ж...

Асобна звярну ўвагу на тое, што сур'ёзная частка мэтавікоў — выпускнікі агракласаў. На сёння ў краіне дзейнічаюць (з 2017 года) 900 такіх класаў, яны важная частка прафарыентацыйнай работы сярод старшакласнікаў, якая прыносіць вялікі плён. У гэтым сэнсе згадаю і нашу навучальна-навукова-вытворчую асацыяцыю «Аграінжынер», якая аб'ядноўвае 18 аграрных каледжаў і, акрамя ўсяго іншага, дазваляе выбудаваць пераемнасць адукацыі.

А ў цэлым, я ўпэўнены, што прафарыентацыйную работу трэба пашыраць і ўсялякімі спосабамі папулярызаваць працу ў вёсцы. Бо, сапраўды, як бы ні пафасна гэта гучыць, але ўсё пачынаецца менавіта на зямлі, а праца хлебараба — самая ганаровая.

— Але ж студэнты не толькі вучацца...

— Зразумела. Ва ўніверсітэце створаны ўсе ўмовы для таго, каб яны маглі з карысцю бавіць вольны час і рэалізаваць свае творчыя здольнасці. Дзеля гэтага пабудаваны асобны корпус — Маладзёжны цэнтр БДАТУ. Там дзейнічаюць 54 клубныя фарміраванні розных кірункаў, ёсць у нас свой тэатр — «Праметэй», арт-фолк гурт «Велес», які ў мінулым годзе заваяваў Гран-пры VII Міжнароднага конкурсу «GRAND FESTIVAL» у Італіі...

Карацей кажучы, сумаваць ім не даводзіцца: хочаш творчасцю займайся, хочаш — спортам, для заняткаў ім таксама ёсць усё, што патрэбна. А нашы цяжкаатлеты, байцы муай-тай і кікбаксёры неаднаразова станавіліся пераможцамі і прызёрамі рэспубліканскіх і міжнародных турніраў.

Скажу яшчэ колькі слоў пра студатрадаўскі і валанцёрскі рух. Тут таксама ёсць чым ганарыцца: кожны трэці студэнт дзённай формы навучання — удзельнік студатрадаўскага руху, гэта адзін з найлепшых паказчыкаў у краіне. А наш міжнародны студатрад «Зорка» па выніках мінулага года ўвогуле прызнаны найлепшым. Іншыя — валанцёры, іх аб'яднанне завецца «САВА». Дапамагаюць састарэлым, дзецям з дзіцячых дамоў і сацыяльных прытулкаў. Калі трэба — прыходзяць на дапамогу гарадскім службам.

Я лічу, што гэта адзін з паказчыкаў патрыятызму нашых студэнтаў, выхаванне якога — першачарговая задача нашага ўніверсітэта. Сапраўды, яны гатовы працаваць на карысць Радзімы і працуюць дзе толькі можна, нягледзячы ні на што. А ці не гэта сапраўдны патрыятызм?

Пра навуковую дзейнасць і міжнароднае супрацоўніцтва

— Універсітэт не толькі навучальная ўстанова, але і навуковы цэнтр сельскагаспадарчай галіны. Наколькі вынаходніцтвы знаходзяць сваё месца ў вытворчасці? Ці ёсць цяжкасці з іх укараненнем?

— Сапраўды, навуковая дзейнасць складае важную частку агульнай дзейнасці ўніверсітэта. Навукоўцы, аспіранты, магістранты і студэнты паспяхова

працуюць над навукова-даследчымі работамі ў рамках пяці дзяржаўных навуковых праграм і праектаў Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў. Толькі ў мінулым годзе агульная колькасць ужо выкарыстаных вынікаў такіх работ — больш за 30. Каб не быць галаслоўным, згадаю распрацаваную намі ўмацавальную тэхналогію рабочых механізмаў дыскавай навясной касілка КДН-210, якая выпускаецца на Бабруйскаграмашы. Дзякуючы распрацаванай тэхналогіі рэсурс дэталей касілка цяпер не саступае больш дарагім замежным аналагам — важны крок на шляху імпартазамышчэння і зніжэння сабекошту прадукцыі.

Радуе, што ў большасці кіраўнікоў сельгасарганізацый ёсць разуменне важнасці, я нават бы сказаў — неабходнасці ўкаранення вынікаў навуковых даследаванняў, у тым ліку і студэнцкіх, у вытворчасць. Дзякуючы такому ўзаемапаразуменню, з многімі прадпрыемствамі ўжо наладжана доўгатэрміновае супрацоўніцтва, вынік якога — канкурэнтаздольная прадукцыя і развіццё вытворчасці.

— Развіццё навуковага досведу нельга ўявіць без міжнароднага супрацоўніцтва. Як складваюцца адносіны з замежнымі навучальнымі і навуковымі ўстановамі?

— Міжнароднае навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва — адзін з галоўных кірункаў дзейнасці ўніверсітэта, яно дынамічна развіваецца шляхам сумеснай з замежнымі вучонымі навуковай работы, абмену вынікамі даследаванняў і вопытам падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў. На сёння наладжаны трывалыя партнёрскія кантакты з больш чым 100 замежнымі ўстановамі адукацыі і навуковымі арганізацыямі. У апошнія гады ўніверсітэт выконваў сумесныя міжнародныя навуковыя і навукова-тэхнічныя праекты з навуковымі і адукацыйнымі ўстановамі Францыі, Швецыі, Узбекістана, Расіі і Казахстана. У планах — сумесны навуковы праект з кітайскімі партнёрамі.

Дадам, што ўніверсітэт штогод арганізоўвае стажыроўкі для замежных спецыялістаў-аграрыяў з Расійскай Федэрацыі, Рэспублікі Казахстан, Узбекістана, Манголіі і шэрагу іншых краін. У гэтым годзе, напрыклад, БДАТУ і акцыянернае таварыства «Цэнтр міжнародных праграм» (Рэспубліка Казахстан) дамовіліся аб арганізацыі навуковых стажыровак маладых вучоных і спецыялістаў — стыпендыятаў Міжнароднай стыпендыі Прэзідэнта Рэспублікі Казахстан «Болашак». Доўжыцца стажыроўкі будуць ад 2 тыдняў да 5 месяцаў.

Пасля візіту Прэзідэнта ў Экватарыяльную Гвінею рыхтуемца прыняць спецыялістаў з краіны — ужо атрымалі адпаведнае распараджэнне Мінсельгасхарча. Яны будуць вывучаць тэхналогіі агрэгатавання нашай тэхнікі. Упэўнены, што справімся з гэтай задачай паспяхова, тым больш што ў нас ужо ёсць вопыт работы са студэнтамі з Афрыканскага кантынента.

Пра планы

— Новы год для ўніверсітэта асаблівы — БДАТУ адзначыць 70-гадовы юбілей. Канешне, трэба пацікавіцца планами...

— Планы... Што тут скажаш, іх многа, але і агучваць не вельмі хочацца, бо, як кажуць, «хочаш рассяшыць Бога...» Так, не здзіўляйся, людзі навукі таксама часам вераць у прымхі. А калі сур'ёзна, то адзін з галоўных прыярытэтаў — якасць адукацыі, тым больш што гэты год абвешчаны годам якасці. Будзем і далей удасканальваць навучальны працэс у адпаведнасці з сучаснымі патрабаваннямі — трэба ж утрымліваць узнятую ў мінулым годзе планку ўладальніка Гран-пры Міжнароднай бізнес-прэміі «Лідар года 2022» у намінацыі «Адукацыя».

Акрамя таго, вызначу тры складнікі паспяховай дзейнасці ўніверсітэта, на якія будзем звяртаць пільную ўвагу: развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы, навуковая дзейнасць і экспарт адукацыйных паслуг. Калі мы паспяхова справімся з пастаўленымі ў гэтых кірунках задачамі, то гэты год не прынесе ніякіх непрыемных сюрпрызаў, і ўніверсітэт, як заўсёды, будзе ўносіць годны ўклад у падрыхтоўку высокакваліфікаваных кадраў для аграпрамысловага комплексу краіны.

Уладзімір ВЯРЭНІЧ